

XXIV. Teleki Pál Országos Földrajz-Földtan Verseny

Országos döntő - Eger

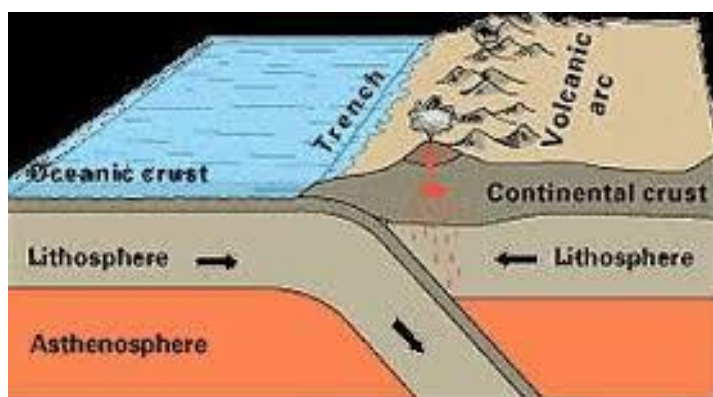
2016. május 6.-7.-8.

Szóbeli tételek – 7. osztály

1. Lemeztektonika

A. Mi a kőzetlemezek mozgásának oka? Egymáshoz képest hogyan mozognak azok? A különböző lemezek találkozásánál milyen földrajzi képződmények keletkezhetnek? Mutass ezekre példákat a térképen!

B. A kép Dél-Amerika nyugati partvidékét ábrázolja. Milyen kéregmozgás zajlik ott, és annak milyen következményei vannak?

<http://docplayer.hu/188389-A-fold-belso-szerkezete.html>

2. A Föld története

A. Az egyes földtörténeti időkben általában milyen földtani változások zajlottak a Föld felszínén? Ekkor milyen felszínformák keletkeztek? Nevezd meg a legjelentősebb tájakat keletkezésük ideje szerint a különböző kontinenseken, és mutasd meg ezeket a Föld domborzati térképen!

B. Keletkezése és felszíne alapján hasonlítsd össze a képen látható két hegységet!

<http://dande.mindenkilapja.hu>

<http://www.tankonyvtar.hu>

3. A növényvilág élőhelye, a talaj

A. Mik a talaj alkotórészei? Mitől függ a talaj minősége? A forró éghajlati övezet különböző éghajlati viszonyai és növényzete alapján, hogyan változik a talaj minősége? Milyen hatása van az emberek tevékenységének ezen talajokra?

B. Jellemezd a tajga és a tundra talaját, amire következtethetsz a növényzetéből az alábbi képek alapján!

<http://hu.up-wallpaper.com>

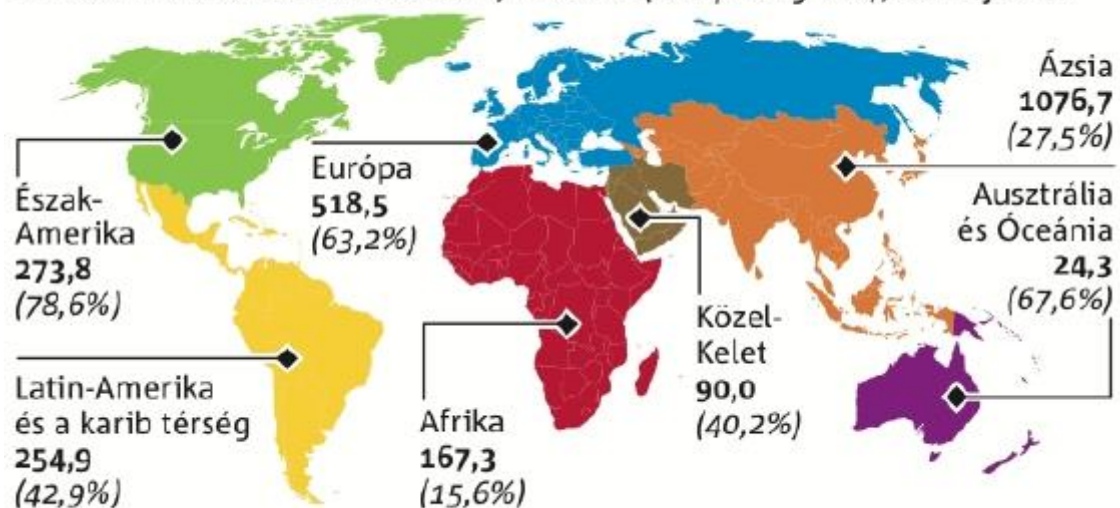
<http://www.ucmp.berkeley.edu>

4. „Addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér”

A. Milyen tényezők határozzák meg egy ország gazdasági életét? Mitől függ az országok gazdasági fejlettsége? Milyen problémákat okoz a Földön az, hogy az egyes országokban más és más fizetőeszközt használnak? Milyen előnyei vannak a bankkártyás fizetésnek?

B. A szolgáltatásoknak egyre nagyobb a jelentősége a gazdasági életben. Jellemezd a szolgáltatások egy ágazatát a kép alapján!

INTERNETHASZNÁLÓK A VILÁGBAN, millió fő (a népesség %-a), 2012. június

Forrás: Internet World Stats, hírügynökségek

© GRAPHIC NEWS

5. Afrika éghajlata és vízrajza közti összefüggés

A. Mutasd be Afrika éghajlatát és vízrajzát! Az egyes éghajlati területeken melyek a legjelentősebb folyók, azoknak milyen a vízjárása, vízhozama? Ez hogyan függ össze a csapadék mennyiségével és eloszlásával?

B. Elemezd a Nílus vízjárását az ókori Egyiptomban és az asszuáni Nagy-gát megépülése után.

<http://egyiptom.freeweeb.hu>

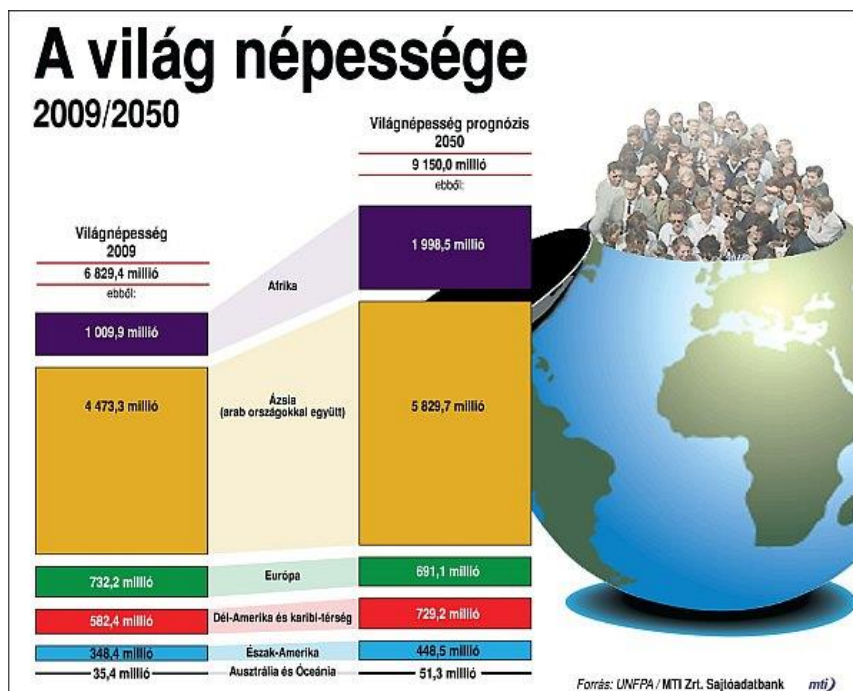
Asszuán, Nagy-gát

<http://www.tudtad.com/2013/08/az-oriasi-duzzasztogatak.html>

6. Afrika a fiatalok kontinense

A. Miért mondják, hogy Afrika a fiatalok kontinense? Ez miből fakad, és milyen következményei vannak? Milyen az oktatás, szakképzés, milyenek a munkalehetőségek? 1-1 példa kiragadásával mutasd be, hogy milyen munkalehetőségek vannak az iparban, vagy a mezőgazdaságban a fiatalok számára. Miért van helyenként éhínség?

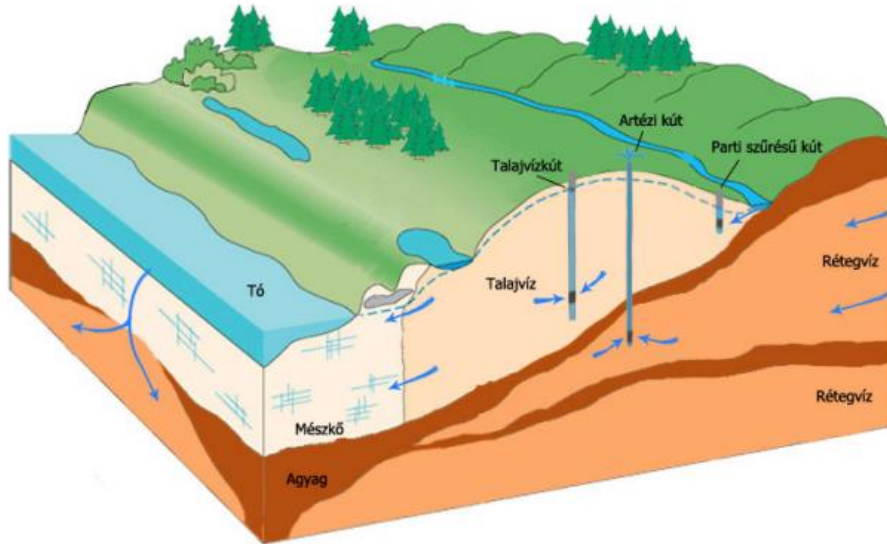
B. A többi kontinens népességszámának változásához képest milyen gyarapodás várható Afrikában? Elemezd az alábbi ábrát!

7. Az önellátó életmódra képes Ausztrália

A. Mutasd be Ausztrália természeti adottságait, jellemezd olyan szempontból azokat, hogy a gazdasági élet számára mit jelentenek ezek az adottságok? Melyek azok az ásványi nyersanyagok, mezőgazdasági termények, amelyekből többet termelnek a hazai szükségleteknél és exportra is jut belőlük?

B. A belső területek vízhiányát artézi kutakból nyert vízzel pótolják. Az ábra segítségével magyarázd meg annak a működési elvét!

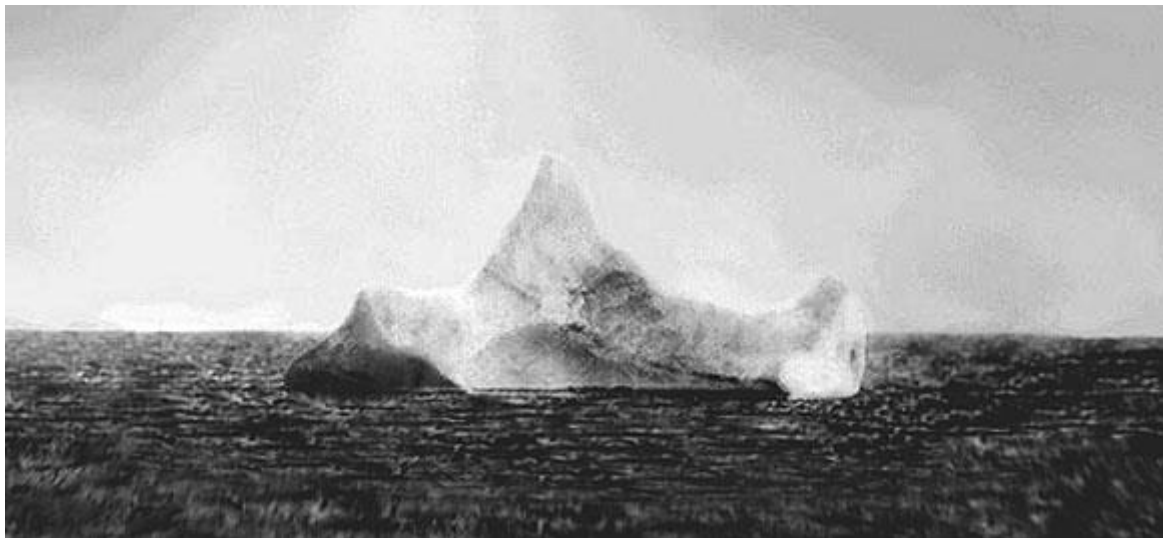

tankönyvtár.hu

8. A globális felmelegedés következményei a sarkvidékeken

A. Hogyan változik a nappalok hossza? Milyen hőmérsékleti viszonyok jellemzőek a sarkvidékeken? Milyen az Antarktisz felszíne? Mi az oka annak, hogy a nagy részét 2-4000 m vastag jégtakaró borítja? Az Antarktison miből következtetnek arra, hogy a Föld levegőjének a hőmérséklete melegszik?

B. Mi volt az oka az 1912. április 15-i Titanic katasztrófának?

printscreen.hu

9. Ázsia fejlődik

A. Ázsia országai hosszú éveken keresztül elzártan éltek, a régi hagyományokat őrizve. Napjainkban jelentős gazdasági fellendülés figyelhető meg Délnyugat-Ázsiában, India gazdasági életének egyes területein, Kína pedig felzárkózott az USA és Japán mellé gazdasági termelési értékek tekintetében. Az egyes területeken mi eredményezte a gazdasági élet fellendülését?

B. Miért válhatott Hongkong pénzügyi központtá?

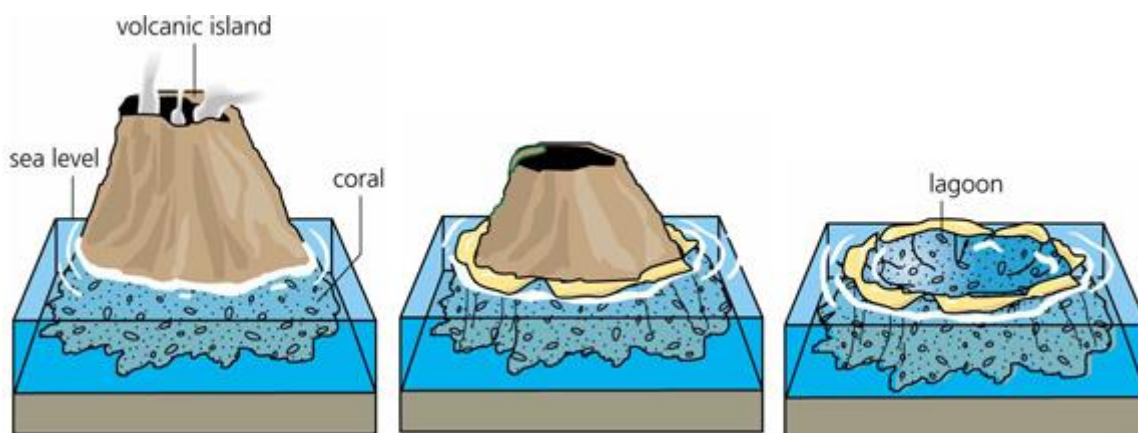

https://en.wikipedia.org/wiki/Hong_Kong

10. Óceánjáró hajóval a Föld körül

A. Dunai hajósok munkát kapnak tengerjáró hajón. Egy rövid vizsgát kell tenniük indulás előtt. Készíts egy témavázlatot, mit kérdeznél tőlük! Miben különbözik a tengervíz az édesvíztől? Milyen áramlatokra kell számítaniuk a tengeren? Hol, milyen hőmérsékletű a tenger vize? Hol a legmélyebb, hol sekély a víz? Hogyan hasznosítható a tenger, mint nyersanyag-, élelem- és energiaforrás?

B. Hogyan keletkeztek Polinézia gyűrű alakú korallszigetei?

<http://www.webquest.hawaii.edu/kahihi/sciencedictionary/A/atoll.php>

11. Észak-Amerika változatos felszíne

A. Észak-Amerika felszínén sokféle felszínformát találhatunk. Milyen körülmények között alakultak ki a tájai? Különös figyelmet szentelj a Sziklás-hegység keletkezésére és a jelenlegi felszínének formavilágára.

(Yellowstone NP)

(Grand Teton NP)

B. Mik a tornádók, és keletkezésük hogyan függ össze Észak-Amerika felszínével?

12. Legmagasabban fekvő, legnagyobb, legmagasabb...

A. Amerika különleges vízrajzi szempontból. Itt található a legbővizűbb folyó, a legmagasabb vízesés, a legnagyobb édesvízi tó, a legmagasabban fekvő hajózható tó. Fantasztikus vízesések, folyóvölgyek teszik csodálatossá a tájat. Mutasd be ezeket, rendszerbe gyűjtve a térkép segítségével.

<http://www.termeszetszepegei.eoldal.hu/fenykepek/a-termeszet-csodai/angel-vizeses.htm>

<https://utazom.com>

B. Hasonlítsd össze az Amazonas és a Mississippi vízjárását. Mi a különbség oka?

13. Kinek a sushi, kinek egy tál rizs, kinek a hamburger...

A. A népesség étellel való ellátása mindenhol komoly gondot jelent. A szállítás nagyon megemeli a költségeket, ezért célszerű minden országban a helyben megtermelt élelmiszereket fogyasztani.

Az Amerikai Egyesült Államoknak, Brazíliának, Japánnak nevezd meg a legnagyobb mennyiségben termelt növényeit, tenyésztett állatait, amiket emberi fogyasztásra szánnak.

B. Válassz egy országot a fentiek közül, amelyeknek bemutatom a táplálkozási szokásait!

sushi <http://www.wafu.us.com/>

<https://wallpaperscraft.com/tag/hamburger>

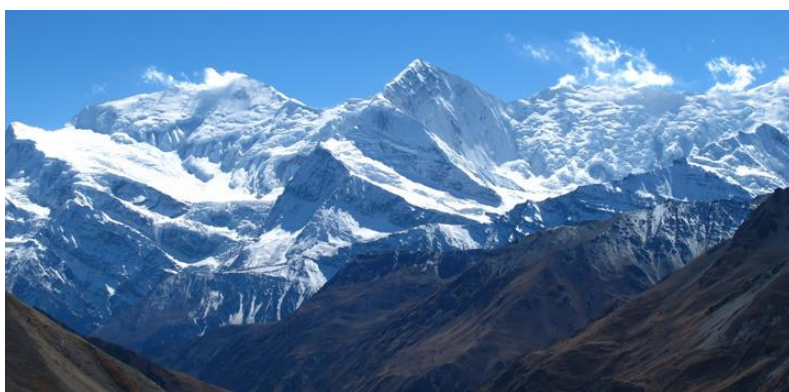
14. A legmagasabb hegységekben

A. Hasonlítsd össze az Eurázsiai-hegységrendszer ázsiai részét, különösen a Himaláját, a Pacifikus-hegységrendszerrel! Milyen a szerkezetük, hogyan keletkeztek? Miért és hogyan változik a felszínük jelenleg is? Miért gyakoriak a földrengések ezeken a területeken?

B. Miért vannak vulkánok az Andokban és miért nincsenek a Himalájában?

5897 m magas Cotopaxi az Andokban <http://www.vivatravelguides.com>

8091 m magas Annapurna a Himalájában <http://www.nepalnow.org>

15. A fekete arany

A. A Föld országai közül melyek a legjelentősebb kőolaj- és földgáztermelők? Hogyan függ össze egy ország gazdagsága, kőolaj és benzin fogyasztásával? Milyen iparágak használják alapanyagul a kőolajat? Mit gyártanak belőle?

B. Milyen újrahasznosítható energiaforrásokat használnak már?

szélgenerátorok www.alternativenergia.hu

napelem-rendszer Afrikában www.alternativenergia.hu

16. Az USA, mint a Föld vezető ipari nagyhatalma

A. Mutasd be az Amerikai Egyesült Államok gazdasági életét. Gazdaságának milyen az ásványkincs- és energiaigénye? Hogyan alakultak át a hagyományos ipari körzetei? A kutatások és fejlesztések milyen iparágak fejlődését segítik legjobban?

B. Az USA pénzügyi nagyhatalom is. Hogyan érte el, hogy vállalatának nagy része jelentős profitra tett szert a Föld különböző pontjain?

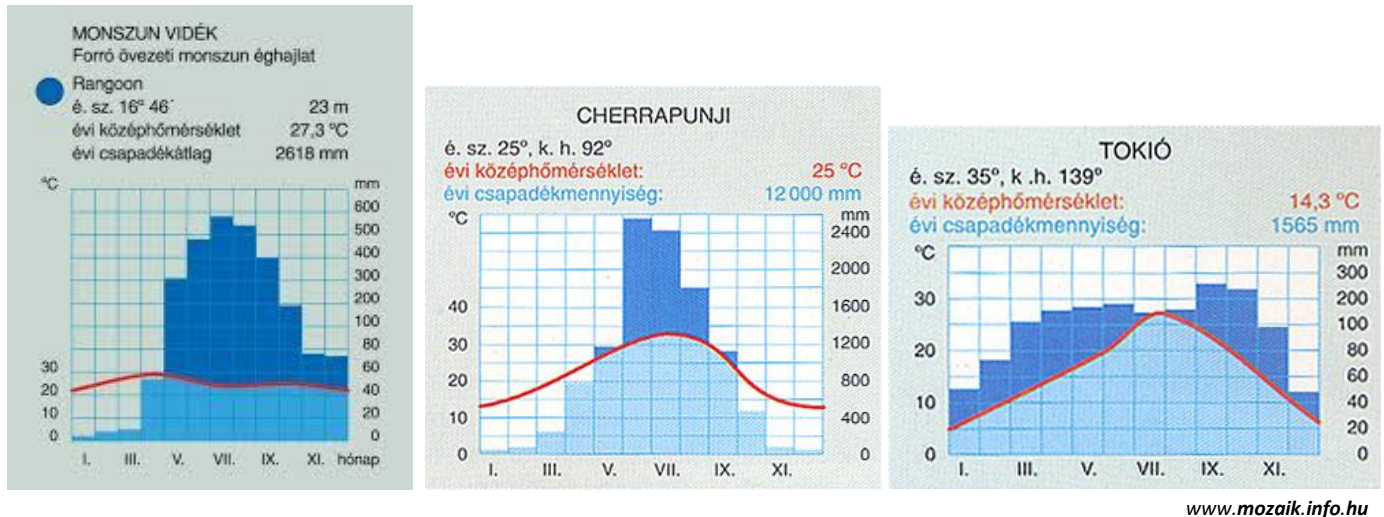
www.huzlers.com

www.social-searcher.com

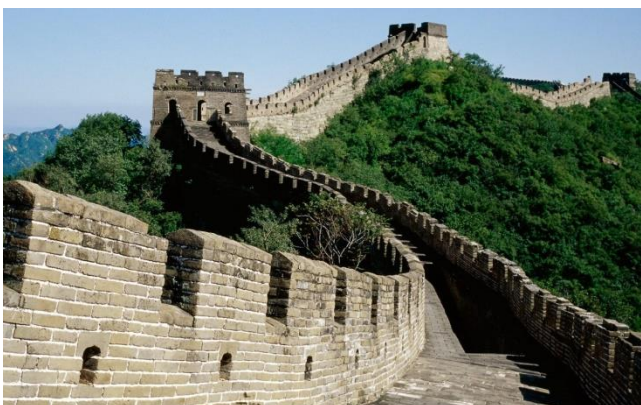
17. Az éghajlati elemek játéka Ázsia keleti partvidékén

- A.** Mutasd be a monszun éghajlat kialakulásának okát Ázsiában, működési elvét. Tegyéél különbséget a mérsékelt övezeti (szubtrópusi) és a forró övezeti monszun között.
- B.** Japán a monszun hatása alatt van, de Kína, vagy India éghajlatához, csapadékeloszlásához képest egy lényeges különbség figyelhető meg. Mi ez a különbség, és mi az eltérés oka?

18. 2016. a RIÓI olimpia éve

- A.** Az elmúlt évtizedek olimpiái természetesen elsősorban a sportolók teljesítményei körül forogtak, de az olimpiát rendező országok jelentősen felhívták magukra a Föld lakosságának a figyelmét idegenforgalmi nevezetességeikkel is. Tarts ismertetést arról, hogy az itt felsorolt olimpiák helyszínén, országában, milyen idegenforgalmi nevezetességek megtekintését ajánlanád a turistáknak?
2008: Peking, 2000: Sydney, 1996: Atlanta, 1968: Mexikóváros

Kína www.popupcafe.hu

Sydney www.en.wikipedia.org

- B.** Az idei olimpia Rió de Janeiróban lesz, mit mutatnál meg a turistáknak Brazíliában?

19. Amerika lakossága, ősi kultúrái

A. Kik voltak Amerika őslakói? Jellemezd a Latin-Amerika területén kialakult indián kultúrákat! A nagy földrajzi felfedezések után kik népesítették be Amerikát? Miért érkeztek nagy számban fekete bőrűek Afrikából?

<http://www.cntraveller.com/guides/south-america/peru>

<http://maja-tikal.blogspot.hu/2010/12/tikal.html>

<http://www.prenoszilsandor.eoldal.hu>

<http://tajbi.blogspot.hu>

B. Napjainkban mit jelent a városiasodás?

20. A Föld szilárd kérgének építőanyagai, a kőzetek

A. Keletkezésük szerint milyenek lehetnek a kőzetek? Ismertesd kialakulásuk módját, a kőzetek szerkezetét. Mutass be mindegyik keletkezési típusból 1-1 kőzetet név szerint, színük, keménységük, szemcsézettségük alapján.

B. Miben hasonlít, és miben különbözik a folyami kavics és a homok?

<http://www.obolgraf.hu>

<http://web.axelero.hu>

21. A legnépesebb kontinens

A. Ázsia lakossága 2013-ban 4,4 milliárd fő volt. Milyen változás várható a következő 30 évben? Hogyan változott a népesség elterjedése az ősi kultúrák idejétől napjainkig? Milyen jelenleg a népesség eloszlása a kontinensen? Az egyes térségekben mi jellemző a nagyvárosok szerkezetére, lakosságára?

B. Milyen népcsoporthoz tartozó nőket látsz az alábbi képeken?

<http://olvassbele.cafeblog.hu>

<http://coeur-grenadine.com>

<http://cotcot.hu>

22. Hol lennél szívesen mezőgazdasági munkás?

A. Az Amerikai Egyesült Államokban egy farmon, vagy Afrikában, Nigériában egy ültetvényen, esetleg Kínában egy állami gazdaságban? Magyarázd meg döntésedet! Milyen módon folyik ezeken a területeken a gazdálkodás? Mit és hogyan termelhetnél a munkatársaiddal?

<http://www.fairfaxcounty.gov/parks/fryingpanpark/>

<http://latvanyosagok.hu>

B. Milyen munkabérre számíthatnál az egyes területeken?